

Groninger dialectbeweging zal zichzelf beter moeten verkopen

Toen John Osborne zijn eerste toneelstuk liet spelen en daarmee promoveerde tot de „angry young man” van Engeland, toen kon men op zijn vingers narekenen, dat deze titel hem slechts korte tijd waardig zou worden gekeurd en dat hij daarna rustiger en bezonken in zijn werk zou worden.

Is Simon van Wattum bij het verschijnen van zijn nieuwe maandblad „Twijspaalk” de angry young man in de Groninger dialectbeweging geworden, nu hij veel wat echt scheen omver werpt en „hail veul schenen zeer dut?”

„Twijspaalk” — waar in het Nieuwsblad al tweemaal over geschreven is — zal een maandblad worden onder redactie van Simon van Wattum en Hadewich Klooster. (Zijn dit nu werkelijk twee schrijvers-dichters of is hier sprake van één naam, waarachter Simon van Wattum zich verschuilt?)

Het doel van de redactie is, leven in de brouwerij te brengen, omdat zij zich niet kan verenigen met de gang van zaken.

Gerechtigd of niet?

Wie zal het uitmaken? In een geschil hebben beide partijen het recht aan hun kant. Evenals het onrecht. Maar of een aanval ingezet moet worden op de wijze, gelijk in het eerste nummer is geschied, is de vraag. Er moesten eigenlijk geen interne aangelegenheden in de Groninger dialectbeweging worden aangehaald (waarvan de buitenstaander niets of heel weinig weet), er kan niet geschreven worden van „grote bruijer” enz., daar dan het gevaar niet denkbeeldig is, dat de lezer zijn gedachten in een bepaalde richting laat gaan en daarbij op het verkeerde pad raakt.

Laat de redactie van „Twijspaalk” met open vizier strijden, man en paard noemen. Dan kan de ander zich verdedigen en dan loopt deze of gene niet de kans te moeten horen dat hij niet bedoeld is.

De vraag rijst: Gaat het om interne aangelegenheden, om persoonlijke zaken, of enkel om dat, wat op dialect-gebied is gepresteerd? Men vraagt zich bij het lezen van een gedicht toch niet af, wat de dichter in zijn maatschappelijk bestaan doet, maar heeft alleen maar te maken met zijn werk als kunstenaar.

Het is geen bewijs van sterkte, wanneer de grens van het „raggen” wordt bereikt en, wanneer er onparlementaire woorden die de schuttingtaal benaderen, worden gebruikt.

In tweeën gesplitst

De waarzegster of het koffiedik behoeft niet te worden geraadpleegd, om met grote zekerheid te voorspellen, dat de „Groninger dialectbeweging” van nu af in tweeën is gesplitst en dat deze delen niet bepaald met vriendschappelijke gevoelens tegenover elkaar zullen staan. (Een verzoening zal gezien de mentaliteit der Groningers wel tot een onmogelijkheid behoren.)

Leidende figuren-- van-nu zullen voorlopig wel het roer in handen houden; zij zullen door de aanval van „Twijspaalk” denkkelijk niet van hun plaatsen worden verdrongen. En de jongeren, die het aanvalssignaal hebben gegeven, zullen zich het zwijgen niet laten opleggen; zij zullen vechten voor dat wat zij het betere denken.

Wil deze aanval inhouden, dat er geen plaats meer is voor de ouderen? Dat zou te ver gaan. Wanneer er iets verkeerd werd gedaan, dan is het heus niet met boos opzet gebeurd. De nieuwe beweging van Klooster en Van Wattum is een gezonde uiting van jongeren, in opstand komend tegen het oude. „Twijspaalk” en in dit verband mogelijk ook te noemen het maandblad „Weerwoord,” zijn de bewijzen. Maar, — is dit misschien en dolksteekje in de rug? — beide maandbladen moeten hun bestaansrecht nog bewijzen.

Laten de bestrijders niet vergeten, dat wanneer de ouden er niet geweest waren, er mogelijk geen „Groninger dialectbeweging” zou zijn. Laten de bestrijders-van-nu bedenken dat zij straks op hun beurt zullen worden aangevallen door de bestrijders-van-dan. (Wanneer er dan ten minste nog belangstelling is voor de Groninger dialecten.)

Wanneer twee zaken elkaar beconcurreren, is er steeds één, die er wel bij vaart: Jan Publiek! Wanneer er twee richtingen in de Groninger dialectbeweging zijn, gewikkeld in concurrentiestrijd, dan zal de belangstellende er zijde bij spinnen. Hij kan blij zijn met dat, wat er reeds voor de dialectbeweging werd gedaan en eveneens blij met deze aanval van jongeren. De ouderen zullen rustig verder gaan; zij zullen zich niet al te veel van „Twijspaalk” aantrekken en de jongeren zullen hun best doen, de belangstellenden te overtuigen van het feit, dat „zai der ook nait veur spek en bonen biezeiten.”

Afwachten is de boodschap. Er zal zonder twijfel wel weer wat gebeuren, dat ergernis wekt, maar er zal ook wat goeds komen en zonder overdrijven, meer als dat wat slecht is. Is dat geen reden tot vreugde?

Er wordt, om het geringe succes, beweerd, dat de Groninger niet voor de Groninger dialectkunst gevoelt. Kletsika! Tot dusver is deze „beweging” er nog nooit in geslaagd zichzelf te verkopen. De meeste Groningers hebben nog nooit of veel te weinig van de zuivere dialectbeweging gehoord. Enkel een goed-opgezette reclame-actie zou hierin verandering kunnen brengen. Ze is dan ook hard nodig, bitter hard.

Weet de dialectbeweging zichzelf te verkopen, dan kan het zijn, dat zij een zaak wordt van de Groningers te samen en niet enkel van een aantal. Conclusie: Laten we elkaar in onze ijver voor het behoud van eigen Groninger waarden niet al te vijandig gezind zijn en niet steeds maar weer op elkaars tenen gaan staan. (Dat dut zeer!). Dan is er een grote kans, dat er wat goeds groeit uit dit heibel-tje in het Groninger straatje.

W. J. EELSSEMA.